

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 6 juni 1940 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 14 oktober 1939 (nr 727) om förbud mot arbetstagares avskedande med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m.

Genom en den 31 maj 1940 dagtecknad proposition, nr 300, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 14 oktober 1939 (nr 727) om förbud mot arbetstagares avskedande med anledning av värnplikts-tjänstgöring m. m.

Häri genom förordnas, att 1 § lagen den 14 oktober 1939 om förbud mot arbetstagares avskedande med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Ej må någon på grund av tjänstgöring, som åligger honom enligt värnpliktslagen eller som han eljest jämlikt stadgande i lag är skyldig att utföra åt det allmänna, skiljas från anställning som han innehar. Ej heller må den som hör till krigsmaktens reservpersonal eller antagits såsom frivillig vid krigsmakten skiljas från anställning med anledning av tjänstgöring som det på sådan grund åligger honom att fullgöra.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt lagen den 14 oktober 1939 (nr 727) om förbud mot arbetstagares avskedande med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. må ej någon skiljas från anställning, som han innehar, på grund av tjänstgöring som åligger honom enligt värnpliktslagen eller som han eljest jämlikt stadgande i lag är skyldig att utföra åt det allmänna. Vidare stadgas bland annat, att arbetstagaren ej heller är pliktig att med anledning av tjänstgöringen vidkännas minskning i de med anställningen förenade förmånerna i vidare mån än som följer av uppehållet i arbetet.

Föredragande departementschefen, statsrådet Westman, har vid förslagets remiss till lagrådet anfört:

Genom 1939 års lag vidtogs en mycket betydande utvidgning av arbetstagares skydd mot avskedande i anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. Det i lagen stadgade förbudet mot avskedande med anledning av tjänstgöring åt det allmänna gäller all sådan tjänstgöring som åligger någon på grund av stadgande i lag. Däremot är det icke tillämpligt, om tjänstgöringsskyldigheten grundas på avtal.

Förslaget om en ändring av lagen till förmån för krigsmaktens reservpersonal innebär, att lagen i fråga om sådan personal skulle utsträckas att gälla förbud mot avskedande även då tjänstgöringsskyldigheten grundas på frivilligt åtagande. Till stöd för detta förslag har anförts, utom billighets-skäl, att ett dylikt lagstadgat skydd för reservpersonalen skulle vara av betydelse för rekryteringen av denna. Häremot kan väl erinras, att ett förbud mot avskedande möjligen kan föranleda viss obenägenhet hos arbetsgivare att anställa dem som höra till sagda personal. Då emellertid inom dennas egna sammanslutningar synes råda den uppfattningen, att möjligheten av en dylik utveckling mer än uppväges av fördelen av ökad trygghet i den civila anställningen, lärer invändningen icke böra tillmätas avgörande betydelse.

Om en lagändring i nämnda riktning vidtages torde, såsom landsorganisationen uttalat, därunder böra inbegripas även förbud mot avskedande i anledning av tjänstgöring i hemvärnet. Denna tjänstgöring synes i det avseende som nu är i fråga vara att fullt likställa med tjänstgöring som åligger krigsmaktens reservpersonal. Med den som ingått i hemvärnet synes böra likställas andra frivilliga vid krigsmakten.

Utskottet.

Vid granskning av det föreliggande lagförslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 6 juni 1940.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Norman, Tamm, Löfvander, Olof Carlsson, Wistrand, Sten, Näslund* och *Nils Elovsson*;

från a n d r a kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Hage, Olovson* i Västerås, *Skoglund, Hallagård, Sandström**, *Hansson* i Örebro och *Holm*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.